

Május 2. - Szent Atanáz püspök, egyházdoktor

A legnagyobb ügyért, Isten országaért, az Egyházért tett nagyot és nagyot szenvedett. Abban az időben, amikor éppen elültek a pogányüldözések viharai, az arianizmus terjedt el. Azt tanította, hogy Jézus Krisztus nem igaz Isten, hanem csak Istennek legkiválóbb teremtménye, nem egylényegű az Atyával, csak nagyon hasonló. Ez alapjaiban rengette meg a katolikus hitet, ijesztő gyorsasággal terjedt, mert az emberek kaphatók voltak a könnyebb végét fogni a dolgoknak, így a hitnek is. Az ariánusok dalokat is készítettek, hogy a nép között az ariánus hit könnyebben gyökeret verjen. Nem irtóztak semmiféle cseltől, rágalomtól vagy erőszaktól, hogy a katolikus hitet lerombolják, eltiporják, kiirtsák.

Szent Atanáz volt az, aki hatalmas egyéniségével szembeszállt az árral, föltartóztatta útjában és megóvta Krisztus igaz Egyházát az arianizmus okozta károktól. Őrá irányult az ariánusok dühe és támadása. A majdnem 50 éves püspöksége alatt ötször kellett számkivetésbe mennie, 77 évéből 17-et töltött száműzetésben. Rágalmat, bántalmazást, hamis vádakot kellett elviselnie. Öt kormányváltást élt meg, három világrészben járt, korának minden jelentős személyével összeköttetésbe került. Megérte, hogy békében haljon meg püspöki székhelyén és láthatta az arianizmus összeroppanását.

Atanáz nagysága abban állt, hogy lelkének minden rostjával az egyházban gyökerezett, illetve az Úristentől ritka adományokat kapott a katolikus hitének védelmezésére és terjesztésére. Rendkívül éles elmével bírt, átlátta a legbonyolultabb kérdéseket, akár elméleti, akár gyakorlati kérdéstről volt szó. Az a mondás járta: „Ha találsz valamit Atanáz írásaiból és nincs nálad papiros, írd a ruhádra.” Jellemében a gyémánt és a mágnes tulajdonságát viselte, a belső rothadással szemben kérlelhetetlen volt, de ahol kevés jóindulatot látott, ott biztatást adott, segítséget és védelmet. Akinek egyszer dolga volt vele, megszerette, és akik szerették, vagyonuk és életük árán is kitarítottak mellette.

295-ben született Alexandriában. Már ifjú korában sok évet töltött a puszták remeteségében, ahol Szent Antal (Január 17.) vezetése mellett alakult gyémánttá jelleme. A tudományokért élt- halt, a Szentírást kívülről tudta. Sándor pátriárka a titkárává tette őt, és 319-ben diakónussá szentelte. Ebben a minőségében elkísérte püspökét a niceai egyetemes zsinatra 325-ben, ahol a katolikus hit leghatalmasabb szószólója lett, Áriussal szemben. A zsinat 318 püspöke ünnepélyesen ítélte el Árius eretnekségét. Ez volt az ifjú Atanáz diadala, egyben sorsának csomója is, az ariánusok minden dühe és erőszaka ekkor fordult ellene.

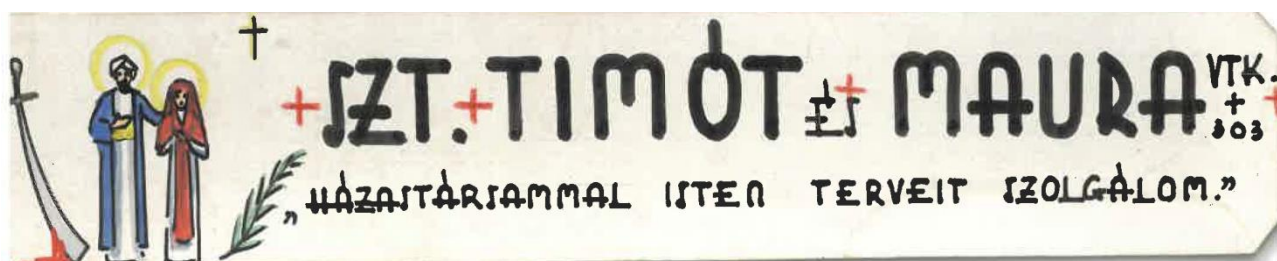
Sándor pátriárka utódja lett 328-ban. Erős kézzel gyógyítani kezdte a korábbi szakadásnak (a Melécius- féle skizmának) és az arianizmusnak sebeit, amikor a legsúlyosabb vádakkal Tirusban zsinat elé idézték. A zsinat ariánusokból állt. Egy fölbérelt nő vádolta meg, hogy elcsábította őt. Atanáz fődiakónusa állt a nő elé és megkérdezte: „Tehát én vagyok, aki elcsábítottalak?” Mire a nő válaszolt: „Igenis, te.” Erre az egész gyűlésnek be kellett látnia a cselt. A második vád szerint Atanáz egy Arzén nevű ariánus püspököt gyilkoltatott meg és levágott kezével bűvészkedett. Atanáz hívei fölfedezték Arzén rejtkehelyét és a zsinatra vitték épen, egészségesen. Atanáz a két esetben vizsgálatot kért, de elutasították. Az öregedő Konstantin császárral elhitették az ármánykodó ariánusok, hogy ő az egyetlen oka a békétlenségnek. Ezért a császár Trierbe száműzte. Három év múlva szabadult száműzetéséből, de az ariánusok újabb vádakkal illették I. Gyula pápánál, miközben az ariánus Konstantinus is üldözte. Hat évig volt távol, mire a pápa igazságot szolgáltatott. A császár dühe nem csillapodott, 356-ban parancsára Egyiptom kormányzója 5000 katonával körülvette Szent Teonás templomát, ahol Atanáz éppen akkor istentiszteletet tartott, hogy élve vagy halva elfogja. A katonák lerántották székéről, verték, tiporták. A hű szerzeteseknek sikerült a félholt pátriárkát kimenekíteni és a sivatagban a remetéknél elrejtteni. Atanáz védőiratot készített és személyesen akarta a császárnak átadni, amikor megtudta, hogy a császár vérdíjat tűzött ki a fejére, sőt a pribékjei az őt rejtegető remetéket is megkínózzák, ha nem fedik fel a rejtkehelyét. Erre még beljebb ment a sivatagba és csak hű szolgálja juttatott el neki élelmet és a leveleit (amelyekkel számkivetése alatt irányította híveit), nem egyszer az élete kockáztatásával. Itt írta meg Atanáz a mester, Szent Antal életrajzát, mellyel igen sokat tett a szerzetesség föllendítésére. Hat esztendő múlva a hitehagyó Julián lett a császár, aki szívesen látta, hogy az ariánusok és a katolikusok marják egymást, gondolta, hogy az a pogányságnak jó. Hazatérhetett Atanáz is. Nem sokkal ezután a pogányok panaszt tettek Juliánnál, ha Atanáz Alexandriában hagyja, a pogányságnak hamar vége lesz. Julián ezért kiutasította Atanáz a városból és parancsot adott ki ellene. Az elfogására érkező poroszlók azonban nem ismerték. Ő szembe fordult velük, kérdésükre, hol találják őt, tovább irányította őket, ő maga pedig visszatért a városba. Julián császár 363-ban meghalt, őt követte csupán nyolc hónapig az Egyházat támogató és Atanáz barátjának mondható Jovinián. Utódja, az ádáz ariánus Vá lens miatt Atanáz négy hónapig rejtőzködött atyja sírboltjában. Ezután a nép olyan erővel követelte vissza Atanáz, hogy Vá lens nem szegülhetett ellen. 365-ben Atanáz újra elfoglalhatta székhelyét és haláláig nem kellett többet azt elhagynia. Ifjú korának lelkesedésével és munkaerejével dolgozott a katolikus hitért, zsinatokat tartott, prédikált, írta mély és világos írásait a Krisztus-tagadó ariánusok, az apollinaristák és a Szentlélek-tagadó makedoniánusok ellen. Híveit híres Nagyböjti pásztorleveleiben tájékoztatta az aktuális hitéleti kérdésekről. Megérte az arianizmus letörését.

Ereklyéi Konstantinápolyba kerültek, majd 1453-ban Velencébe, a Szentkereszt templomba.

† Urunk, Istenünk, Jézus Krisztus! add, kérünk szent malasztodat mindnyájunknak szent Atanáz hitvallód esedezése és érdemeiért, hogy amit élő hittel hiszünk,

miszerint öröktől fogva Isten, az Atyával egylényegű, ugyanazon természetű vagy, ugyanazt szavainkkal és tetteinkkel az egész világ előtt nyíltan megvalljuk, s ezen hitben rendíthetetlenül megmaradván, egykor dicsőségedbe eljuthassunk, ki az Atyával és Szentlélekkel egy Isten élsz és uralkodol mindörökké. Ámen.

Május 3. - Szent Timót és Maura vértanúk

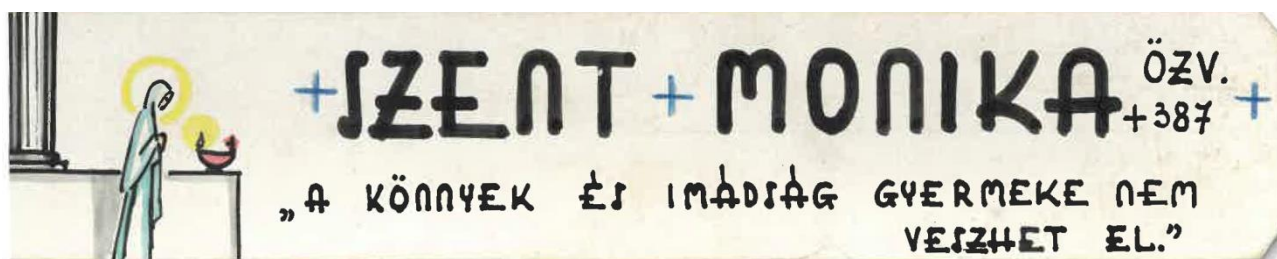
A Dioclecián- -féle keresztényüldözés idején az egyiptomi helytartó egy Timót nevű istenfélő keresztényt is az ítélőszéke elé idézett. Először szép szóval, majd különböző kínokkal próbálta hittagadásra készíteni. Sem egyik, sem másik módon nem ért célt, ezért feleségét, Maurát idézte maga elé. Lelkére kötötte, hogy Timótot a saját érdekében próbálja a hit tagadására bírni. Maura felvette legszebb ruháját, úgy ment férjéhez a börtönbe. Kérte, fiatalságára és boldogságukra legyen tekintettel, de Timót hősiesen kitartott Krisztusa mellett. Sorra kimutatta hitvese érveinek tarthatatlanságát, és olyan elragadóan beszélt a vértanúi halál természetfölötti szépségéről, hogy Maura is örömmel megvallotta hitét. Csak abban nem volt biztos, miként bírja a vértanúi halál kínszenvedéseit. Timót megerősítette: bízson ő Jézus Krisztusban, mert erőt ad az erőtlennek, bizalmat önt a kicsinyhitűekbe. Azután letérdelt a börtönben és kérte az Úr megerősítő kegyelmét szeretett hitvese számára.

Férje imádsága alatt Maura érezte a Szentlélek erősítő kegyelmének leereszkedését és gyöngé nőből bátor hitvallóvá vált. A tömlőcből a helytartóhoz sietett és megvallotta hitét, valamint azt, hogy nem fél a kínzásokat és a vértanúi halált elviselni. A kormányzó hitte, hogy pillanatnyi fellángolásról van szó, ezért szép szóval, ígéretekkel próbálta Maurát hitének tagadására bírni. Mikor látta elszántságát, megkínóztatta. Vad indulatában kitépette Maura haját, majd minden ujját egyenként levágatta. Forró szurokkal és kénnel égette meg testét. Az embertelen kínzást már a pogányok sem bírták nézni, követelték annak abbahagyását. Maura a vértanúság koronájára gondolva türt, Isten oltalmára hagyatkozott. A helytartó látta, hogy nem ért célt a kínzásokkal, így elrendelte Timót és Maura keresztre feszítését. A keresztben Maura bátorította férjét kitartásra. A legenda szerint együtt, ugyanabban a pillanatban szenderültek át a boldog Mennyországba.

A hatalmas Jusztinián császár, palotájának labirintusában külön templomot építtetett a hős vértanúpárnak, amely egészen Konstantinápoly török kézre jutásáig fennállott.

† Végtelen irgalmú Úr Isten! ki szent Timót és Maura vértanúid példájában megmutattad, mily erősek lehetünk, ha te erősítesz bennünket, s adsz erőt a szent hitünk megvallásábani küzdelemre, óvj meg, kérünk, esedezésök és érdemeikért minden habozástól minket, állhatatosan bízván benned, s mindenható kegyelmeddel minden nehézséget meggyőzvé, hozzád eljuthassunk Szent Fiad a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

Május 4. - Szent Mónika özvegy

Szent Mónika kitűnő példája a bölcs Salamontól magasztalt erős asszonynak. (Példabeszédek 31,10-31) Erényekben gazdag fiatalisága, mintaszerű családi élete és a fiai lelkéért folytatott hősie harca az egyháztörténelem legkiválóbb alakjai közé emelik.

Mónika 331 táján született az afrikai Tagasztéban. Szülei a nevelését hűséges, öreg cselédjükre bízták, aki mértékletességre és józanságra szoktatta növendékét. Nyíltan megszabta neki, hogy a rendes étkezéseken kívül ne egyen semmit és ne is igyon vizet sem, bort végképp ne fogyasszon. Hiábavaló volt minden óvatosság, mert a baj mégis megtörtént. Szülei rendszerint Mónikát küldték borért. Kezdetben a leány csak kóstolgatta az italt, majd egyre többet fogyasztott belőle. Már-már attól lehetett tartani, hogy rászokik az italozásra, amikor az egyik szolgáló részegesnek szidalmazta. Annyira megbántotta ezzel, hogy Mónika végleg felhagyott rossz szokásával.

Serdülő kora után Isten szolgálatába szeretett volna állni, de szülei ellenezték szándékát. Egy Particius nevű tekintélyes emberhez adták férjhez, aki heves és lobbanékony természetű férfi volt és zsarnoki módon megkövetelte, hogy mindig az ő szava érvényesüljön. Mónika azonban nem esett kétségbe. Megvárta, míg férje dühe és haragja lecsillapodik, szelídséggel viselte kirohanásait, majd mikor megnyugodott, akkor magyarázta meg neki, miért tette ezt vagy azt. Szelídséggel, szolgálatkésztséggel és nyájassággal sikerült Particiust jobb emberré tenni. Mónikának anyósával is meg kellett küzdenie. Az akkor még pogány nő a cselédek rosszakarató sugdosása után minden lépését követte menyének. Mónika páratlan szelídségével és tiszteletteljes készségével lassanként leszerelte bizalmatlanságát. Később már anyósa fedte meg a rosszakaró szolgálókat. Anyósával a legmeghittebb viszonyba kerültek, később anyósa is felvette a kereszténységet és menyével együtt buzgón imádkozott Particius megtéréséért. Imádságuknak fogantja lett, mert Particius a halála előtt egy évvel, 372-ben felvette a keresztiség szentségét.

Mónika a férje halálakor még csak 42 éves volt. Minden idejét és gondját három gyermekének szentelte. Legkisebb fia, Navigius beteges gyermek volt, melankóliára hajlamos. Leánya, Perpétua korán kolostorba vonult. Legnagyobb fia, Ágoston (a későbbi nagy Szent Ágoston), a katchumenek jegyzékébe került, de megkeresztelésének idejét az akkori szokások szerint későbbre halasztották. Ágoston egy ideig jó irányba haladt. Rendkívüli képességei korán kezdtek nyilvánvalóvá válni. Karthagóban végezte magasabb iskoláit. Azonban az érzékiség hatalmába került,

egyidejűleg a fényes szelleme is hanyatlani kezdett, közel másfél évtizedre a menicheus eretnokség hínárjába bonyolódott.

Mónika kimondhatatlan aggodalommal szemlélte fiának tévelygését, de egy pillanatra sem feledett el érte imádkozni és könnyeket hullatni. Ágoston annyira megátalkodott bűneiben, hogy édesanyja a házából is kitiltotta egy időre és csak akkor fogadta vissza, mikor egy vigasztaló látomásból megértette, hogy fia mégis el fog jutni az igazság ismeretére. Mivel a maga erejében nem bízott, egy szent életű püspököt kért meg, beszéljen a fiával, és igazítsa jó útra. A püspök kitért a kényes feladat elől, mondván, Ágoston lelke sokkal keményebb és tele van az eretnokség gőgjével, semhogy más belátásra térjen. Mónika tehát imádkozott és könnyet hullatott szakadatlanul, tévelygő fiának nyomában járt, kísérte, mint az árnyék. Elkísérte Rómába és Milánóba. Szent Ambrus püspök hatott Ágostonra Milánóban úgy, hogy Ágoston felismerte az igazságot és 386-ban fölvette a keresztség szentségét. Mónikát betöltötte a boldogság fia megtérésével. Úgy érezte, neki már nem maradt a földön több teendője. Az Úr megkönyörült alázatos szolgálóján. Osziában súlyos lázat bocsátott rá és néhány nap alatt magához is szólította. Kérésének megfelelően Osziában, a Szent Aurea templomban helyezték örök nyugalomra testét. Több, mint ezer esztendővel később 1430-ban V. Márton pápa a római Szent Ágoston templomba vitette ereklyéjét, ahol ma is tisztelhetjük.

Szent Mónika örök biztatás, példakép és útmutatás ama tiszteletre és részvétre annyira érdemes anyák számára, kik tékozló fiakat siratnak és szenvednek. Mónika megtette, amit több, mint ezer év múlva egy bölcs mondott: „Többet beszéljen Istennek a fiáról, mint a fiának Istenről.” Mónika nem hagyta el Ágostont az érzékiség bilincseiben sem, tolakodás nélkül, de állandó készenléttel képviselte előtte a kereszténység igazát. Többet imádkozott, mint oktatott. Mikor meglátta lelkében a kegyelem első mozdulását, nem tágitott mellőle, mint őrangyala kísérte, elvezette az üdvösség hazájába. Így lett Mónika az anyák tanítója.

† Végtelen irgalmú Úr Isten! szaporítsd, buzgón és alázatosan kérünk, a jó anyák számát, hogy általuk szaporodván hű imádóid lélekben és igazságban, a botrányok a családok, és minden gyermekeid köréből eltűnjenek: nekünk pedig add, kérünk, Szent Mónika esedezésére kegyelmedet, hogy bűneinket megbánván és megsiratván, azoknak bocsánatját megnyerhessük a te Szent Fiad, a mi Urunk, jézus Krisztus által. Ámen.

Május 5. - V. Szent Pius pápa

V. Pius pápa azok közé a nagy férfiak közé tartozik, akiket a Gondviselés az ezernyi véstől ostromolt egyházának megoltalmazására támaszt. Az ő korában a hitújítás rohamosan terjedt Európában, illetve a török uralom folyamatosan hódított el területeket a keresztény világtól. V. Pius mindkét veszedelemmel fölvette a harcot és győzött.

Ghislieri Mihály néven született 1504. január 17-én az Alexandria közelében fekvő Boscoban. Régi, de kisbirtokú nemesi családban. Tanulmányait közeli vogherai domonkos kolostorban végezte és annyira megkedvelte a szerzetesi életet, hogy a rend tagjai közé lépett. Mintaképe volt az alázatosságnak, buzgóságnak és szorgalomnak. Kiváló tudományos képzettségének köszönhető, hogy felszentelése után teológiai tanárnak alkalmazták. 16 évig tanított, ekkor előjárói a vigevanói, sanzinói és az albai kolostorok vezetői tisztét bízták rá. Később inkvizítorrá nevezték ki. Ebben a minőségben olyan jól dolgozott, hogy Caraffa bíboros 1550-ben Rómába hívta és a szent Offium, vagyis a pápai inkvizíció általános biztosává nevezte ki. 1555-ben, mikor Caraffa bíboros pápává lett IV. Pál (1555-1559) néven, minden tiltakozása ellenére Mihályt bíborossá és nagyinkvizítorrá nevezte ki. IV. Pius pápa (1559-1565) megbízta a sok háború következtében szétzilált mondovi egyházmegye rendbe szedésével. Pius pápa halála után a bíborosok egyhangúlag őt választották pápává, V. Pius néven lett pápa 1566. január 7-én Borromeo Szent Károly támogatásával.

V. Pius pápa legfőbb gondja az 1563-ban befejezett trienti zsinat határozatainak végrehajtása, vagyis az egyház belső reformjának szigorú és következetes keresztülvitele. A reformot önmagán és udvarán kezdte. Életmódjának egyszerűségéből nem engedett, új ruhát sohasem vásárolt, elődei öltözetében járt. Szobáját egyszerűen, sőt szegényes bútorokkal rendezte be, szalmazsákon aludt. Hetente négy napon húst nem fogyasztott, az étkezésekkor a lélek táplálására olvasott. Rengeteg egyházi ügye mellett megszokott vallásgyakorlatait végezte, reggeli szentmise után két órán át elmélkedett a feszület előtt, mindennap elmondta a szentolvasót és esténként háza népét maga köré gyűjtve elimádkozta az időszaknak megfelelő litániát. Hasonló egyszerűséget követelt meg környezetétől, udvarától is. Tartózkodott a nepotizmustól, vagyis rokonai meg nem érdemelt kitüntetésekben és méltóságokban való részesítésétől. Mikor egyik bizalmas embere figyelmeztette, gondoskodjon rokonairól, így válaszolt: „Isten nem azért tett pápává, hogy saját véreimről, hanem hogy Egyházáról gondoskodjam.”

Távolabbi környezetére is figyelmet fordított. Beszüntette az utcai bikaviadaloikat, a kocsmái dorbézolás, kockajáték és más izgató szórakozás korlátozására rendőrséget szervezett. A római hatóságoknak meghagyta, hogy minden kétes erkölcsi életű nőt utasítsanak ki a városból.

Nagy gondot fordított a pápai állam kormányzására. Üldözte a pazarlást és fényűzést, kímélte alattvalóit. Könnyített az adóterheken, az uzsorások tevékenységét megakadályozta, előmozdította a montes pietatis, a kölcsönző intézmények fejlődését. A személy- és vagyonbiztonság megszilárdítására erélyes kézzel megfékezte a hegyekben garázdálkodó banditákat. Nemcsak a pápai állam kormányzását tekintette feladatának, hanem az egyetemes egyház kormányzását is. A papságot nyomatékosan figyelmeztette, hogy kerülje a felesleges fényűzést a ruházkodásban. A püspököknek és plébánosoknak megtiltotta egyházmegyéjük, ill. plébániai területük elhagyását, a korábbi rendelkezéseket érvénytelenítette. Elkészítette a katekizmust a trienti zsinat határozatainak értelmében, közre bocsátotta, ezzel hosszú évszázadokra alapot vetett a vallásoktatásnak. A zsinatnak megfelelően fontos újításokat közölt a breviáriumban (a zsoltosok számára előírt összes szöveget tartalmazó liturgikus könyv) (1568) és a misekönyvben is (1570). Újabb és újabb missziós rajokat küldött Amerikába és Ázsiába. Európában Erzsébet angol királynét, a katolikusok esküdt ellenségét trónvesztettnek nyilvánította, viszont IX. Károly francia királyt fegyverekkel támogatta a hugenották elleni harcban. Legnagyobb kitartással a török veszedelem elhárításán fáradozott. A Lepantói csatában, ahol Szelim szultán a spanyol Don Juan d'Austria vezette hajóhaddal csapott össze a pápa támogatásával spanyol győzelem született, a török hajókról mintegy 12000 keresztény gályarab nyerte vissza szabadságát. A pápa mindvégig imádkozott és imádságra szólította a híveket is a pápai tevékenységei alatt. A lepantói győzelmet csak bevezetésnek szánta a törökellenes hadjáratokhoz, azonban az Úr 1572. május 1-én magához szólította őt. Erekléjét V. Sixtus pápa a Szent Maria Maggiore templomba vitette. X. Kelemen pápa a V. Pius halálának 100. évfordulóján boldoggá, XI. Kelemen pedig 1712-ben szentté avatta.

† Úr Isten! ki csak annak ígérted az örök élet koronáját, ki a jóban mindvégig állhatatos, add, kérünk, Szent Pius pápa esedezésére, mindnyájunknak kegyelmedet, hogy a jóban, míg élünk, állhatatosan megmaradhassunk, a te Szent Fiad, a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Ámen.

Május 6. - Árpád-házi Boldog Erzsébet szűz

III. Endre magyar királyunk 1301. január 14-én elhunyt és fiú utód hiányában benne Szent István magyar király vére is. Csak egy 7-8 éves kislány, Erzsébet hercegnő maradt utána, akit Ágnes királyné, a mostohaanyja nem szívelte. Erzsébet, apja után hazáját is elvesztette, amikor a trónversengésben Károly Róbert hadai elől Bécsbe menekült. Jó ideig mostohája rokonsága között élt, de nem sok öröme származott. Ágnes királyné politikai számításból össze akarta házasítani öccsével, Henrik herceggel. Erzsébet többször kijelentette, hogy ő lélekben már régóta Krisztus jegyese és leghőbb vágya, hogy kolostorba vonulhasson és egészen Isten szolgálatának élhessen. Mostohaanyja hallani sem akart erről. Többször alkalmat adott öccsének Erzsébettel való találkozásra, de szigorúan csak az ő jelenlétében, nehogy Erzsébet a szándékairól Henriket tájékoztassa, s emiatt Henrik a házasságtól elálljon. Ennek a kínos helyzetnek akkor lett vége, amikor Ágnes királyné meggyilkolt atyja gyilkosainak megbüntetésére a sváb hercegségbe ment. Hogy könnyebben mozoghasson, Erzsébetet 1309-ben a zürichi Wintertur városától nyugatra épült töszi domonkosrendi apácázárdába vitte, ahol Erzsébet a rend tagjai közé is lépett. Ő, aki királyi kényelemhez volt szokva és mindig kiszolgálták, most ő szolgált mindenki mást. Ebben megtalálta örömét.

Mostohaanyja azonban még a kolostorban is meglelte a lehetőséget, hogy Erzsébet életét megkeserítse. Az egyik breisgauer kolostorból Habsburg Rudolf egyik unokahúgát küldte a töszi kolostorba, hogy Erzsébetet felügyelje. A lány keményen és szívtelenül bánt a királyi árvával, mindenki megbotránkozott rajta. Erzsébet zokszó nélkül tűrte a zaklatást, sőt örült és hálát adott érte, hogy módjában áll a mennyei jegyeséért szenvedni.

Erzsébetet a zárdában magyar urak keresték fel, hogy térjen vissza Magyarországra. Ő azonban kijelentette, hogy már Krisztus jegyese és nem teljesítheti kérésüket. Tudta, hogy talán életében ekkor hallja utoljára édes anyanyelvét zengeni. Ez kemény lelki megpróbáltatásnak bizonyult számára.

A zárdában felkereste házassági ajánlatával Henrik herceg is, aki meglehetősen rosszul fogadta a visszautasítást. Nem rettent vissza az erőszakoskodástól sem, azzal fenyegetőzött, hogy fölgyújtja a kolostort.

Ez utolsó kísértés után Erzsébet harmonikus egyformaságban élhette napjait. Imádságban, önsanyargatásban és jótékonykodásban teltek napjai. Legnagyobb öröme a szegénységben telt. A legszegényesebb ruhadarabokat választotta, más ételt még betegségében sem fogadott el, mint amit a többiek fogyasztottak.

Utolsó éveiben sokat betegeskedett, élete végére teljesen megbénult, magától mozdulni sem tudott. Amikor érezte, hogy a Teremtő magához hívja, megköszönte ápolását, meggyónt, megáldozott és kérte, hogy nyissanak neki ablakot. Még egyszer látni akarta Isten szép egét.

1337. május 6-án halt meg, a kolostor kápolnájában helyezték örök nyugalomra. Sírjánál számos csoda történt, ezért négy nappal halála után a teljesen épen maradt testét kőkoporsóba zárva néhány láb magasan helyezték el, föléje emlékül Magyarország címerét állították. Ereklýeit egy ideig a protestánsok is tiszteletben tartották, később azonban elkallódtak. Mária Terézia 1770-ben kísérletet tett a felkutatásukra, eredménytelenül.

† Irgalmas Istenünk, kérünk, világosítsd meg híveid szívét, és Szent Erzsébet közbenjárására segíts minket, hogy a világ által fölkínált jólétet megvessük, és mindig égi vigasztalásodnak örvendjünk!

Május 7. - Árpád-házi Boldog Gizella királyi özvegy

Az Isteni Gondviselés, hogy gyökerében megszentelje a keresztény magyarság életét, mindjárt elinduláskor gyönyörű példát állított eléje Szent István, Boldog Gizella és Szent Imre herceg harmonikus egységében. Meg akarta bennük személyesíteni azokat az alapvető erényeket, melyek feltételei minden nép nemzeti nagylétének, és általában a létének: a törhetetlen férfienergiát, az áldozatos női odaadást és a szűzies fiatalságot.

Az első magyar királyné bajor földön, Regensburgban született 980 táján. Apja Civódó Henrik bajor herceg, anyja Gizella burgundi hercegnő. Kicsi korában testvéreivel, Henrikkel, a későbbi II. Szent Henrik császárral, Brúnóval, a későbbi regensburgi püspökkel és Brigittával, aki a regensburgi zárda fejedelemasszonya lett, Szent Wolfgang regensburgi püspöknek a magyarok térítő apostolának felügyelete alatt nevelkedett. Serdülő korában a gandersheimi apácakolostorba került, ahol a fejedelmi vérből származó Gerberga asszony vette át nevelését. Olyan jól megtanult latinul, hogy fennakadás nélkül végezhetette a papi zsolozsmát és olvashatta a Szentírást.

Annyira megszerette a zárda életét, hogy maradni szeretett volna egész életére, mikor Géza fejedelem megkérte őt 996-ban fia, István herceg számára feleségnek. Válaszút elé került. Egyrészt vonzotta őt a zárda megszokott áhítatos csendje, másrészt égett benne a vágy, hogy egy ifjú pogány nép megkeresztelésében közreműködve szolgálatot tegyen az Egyháznak. Végül igent mondott a házasságra. István herceg Bajorországban Scheyern várában a német császári család tagjainak jelenlétében feleségül vette Gizellát. Magyarországon Géza fejedelem nagy szeretettel fogadta menyét, de 997-ben bekövetkezett váratlan halála miatt sok időt nem tölthettek együtt. István ízig- vérig keresztény volt, megkövetelte alattvalóitól, hogy az evangélium szavát tetteikkel is vallják meg. Ebben Gizella teljes odaadással támogatta férjét. Önmaga is kivette a részét a munkából. Különösen királynéi városa, Veszprém felvirágoztatása érdekében fáradt és áldozott sokat. Székesegyházat építtetett és azt drága ékszerekkel, egyházi edényekkel és miseruhákkal halmozta el. Az ékszerek között különösen értékes volt az a tizenkét márka súlyú, drágakövekkel dúsan kirakott aranykorona, melyet ezentúl a királynék megkoronázásához használtak. A székesegyház közelében apácakolostort alapított, hazájából hozott nővérekkel telepítette be. Bőségesen gondoskodott más templomokról is. Esztergomi udvarában és veszprémi apácakolostorában valóságos hímező iskolát rendezett be, mely az általa

először alkalmazott magyar öltés (pointe de Hongrie) révén hamarosan világhírré emelkedett. A munkában mindig maga járt elől jó példával. Finom ízlésének és szakértelmének ékes példája a koronázási palást, mely eredetileg miseruhának készült a székesfehérvári bazilika számára. Mesteri kivitelű miseruhát hímzett XIX. János pápának (1024-1033), amely később a metzi Szent Arnulf- egyház birtokába került, de a francia forradalomban megsemmisült.

A királyné fő kötelességének a hitvesi hivatásának méltó betöltését tekintette, férjével minden tekintetben egyetértésben és tökéletes boldogságban élt. Isten a házasságát több gyermekkel áldotta meg, de csak Imre herceg érte meg az ifjúkort. Gizella rá árasztotta minden anyai szeretetét. Már kora gyermekkorában életre keltette fia lelkében a vallásos buzgóság és a szűzi tisztaság szellemét. Annál nagyobb bánat volt számára, hogy fiát huszonnégy éves korában elvesztette. Ennek a veszteségnek az emléke élete végéig ott sajgott szívében, már nem találta örömét a világban. A férje utolsó éveit megkeserítő trónviszályok is nagy bánatot okoztak neki. 1038. augusztus 15-én férje, Szent István király az örök hazába költözött. Ezután jött Orseolo Péter könnyelmű és ledér uralkodása. A királyné birtokainak egy részét lefoglalta, őt magát pedig Veszprém várában felügyelet alá helyezte. A magyar urak jogos felháborodása ennek hamarosan véget vetett és Pétert menekülésre készítette. De Aba Sámuel sem bizonyult jobb uralkodónak. Gizella királyné 1045-ben III. Henrik császár hadainak kíséretében Németországba távozott. A hagyomány szerint a passauai apácázárdába vonult és apácaként élt itt még ötven évig. 1095. május 7-én halt meg 115 esztendőskorában. A hazai hagyomány úgy tudja, hogy a királyné mindvégig Magyarországon maradt, Veszprémben, ott is lelte örök nyughelyét.

Gizella királynét már a 12. században szentként kezdték tisztelni. Hivatalos boldoggá nyilvánítása csak 1911-ben kezdődött.

† Szent István és Boldog Gizella, dicsőült lelkek! kik oly buzgalommal, önfeláldozással és bő áldással fáradoztatok egykor őseink megtérítésében, mi által a magyar nemzet Jézus Krisztus anyaszentegyháza buzgó tagjává lőn s az egy igaz katolika hitben egyesült, esedeztetek Isten előtt, hogy a magyar, mint hajdan, az egy igaz hitben egyesüljön Jézus Krisztus kegyelme által, ki az Atyával, és Szentlélekkel egy Isten él és uralkodik mindörökké. Ámen.

Május 8. - Szent Akácius vértanú

A tizennégy segítőszent egyike Akácius, vagy Ákos. Ők az első századok keresztény vértanúi, akiket együtt hívnak segítségül a keresztények. A tizennégyes szám feltehetőleg az apostolokra utal: a tizenkét tanítvány, továbbá Pál és Barnabás. Tiszteletük a középkorban terjedt el, főként német nyelvterületeken és az azokkal szomszédos országokban. Legtöbbször szerepelt: Ákos, Borbála, Balázs, Cirjék, Dénes, Egyed, Erazmus, Euszták, György, Alexandriai Katalin, Kristóf, Antiochiai Margit, Pantaleon, Vitus. A hagyomány szerint e szentek a haláluk előtt ígéretet kaptak Istentől, hogy a hozzájuk fordulókat nagy bajokban megsegíthetik.

Litániájuk szerint György a hit elleni kételyekben, Balázs a torokbajokban, Erazmus az altest fájdalmaiban, Pantaleon minden betegségben, Vitus a szemérem elleni kísértésekben, Kristóf az utak veszedelmei ellen, Dénes a lelkiismeret nyugtalanságában, Cirjék a pokoli kígyó incselkedései ellen, Akácius (Ákos) a halálfélelemben, Euszták a reménytelen helyzetekben, Egyed a gyónásban érzett álszégyen miatt, Margit a veszélyben forgó szülő asszonyok bajaiban, Katalin a bűnbánók megtérését késleltető akadályok ellen, Borbála az utolsó szentségek föl vételében hatalmas pártfogó.